

**ỦY BAN NHÂN DÂN
TỈNH BÌNH ĐỊNH**

**CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM
Độc lập - Tự do - Hạnh phúc**

Số: /UBND-KT

Bình Định, ngày tháng năm 2021

V/v tổng kết, đánh giá kết quả thực hiện Đề án ngăn ngừa và kiểm soát sinh vật ngoại lai xâm hại ở Việt Nam đến năm 2020

Kính gửi: Bộ Tài nguyên và Môi trường.

Thực hiện Văn bản số 823/BTNMT-TCMT ngày 25/02/2021 của Bộ Tài nguyên và Môi trường về việc tổng kết, đánh giá kết quả thực hiện Đề án ngăn ngừa và kiểm soát sinh vật ngoại lai xâm hại ở Việt Nam đến năm 2020. UBND tỉnh Bình Định kính báo cáo Bộ Tài nguyên và Môi trường kết quả thực hiện cụ thể, như sau:

I. Tổ chức thực hiện việc ngăn ngừa và kiểm soát sinh vật ngoại lai xâm hại ở tỉnh Bình Định đến năm 2020

1. Công tác chỉ đạo điều hành và giám sát thực hiện

- Chỉ đạo ngành nông nghiệp tăng cường công tác tập huấn kỹ thuật phòng trừ sinh vật ngoại lai xâm hại hiện có trên địa bàn tỉnh Bình Định, tập trung hướng dẫn phòng trừ cây Mai dương và ốc Brou vàng.

- Tổ chức xây dựng các mô hình khảo nghiệm, đánh giá hiệu lực phòng trừ của một số loại thuốc bảo vệ thực vật (BVTV) đối với sinh vật ngoại lai xâm hại (ốc Brou vàng) tại các địa phương trên địa bàn tỉnh Bình Định.

- Việc giao cơ quan đầu mối tổ chức thực hiện:

+ Sở Nông nghiệp và Phát triển nông thôn giao Chi cục Trồng trọt và Bảo vệ thực vật là cơ quan triển khai thực hiện giám sát và quản lý tình hình phát sinh gây hại của các loài sinh vật ngoại lai trên địa bàn tỉnh.

+ Sở Tài nguyên và Môi trường giao Chi cục Bảo vệ môi trường thực hiện nhiệm vụ Điều tra, khảo sát và đề xuất các biện pháp ngăn chặn, kiểm soát các loài sinh vật ngoại lai xâm hại trên địa bàn tỉnh.

- Ban hành các văn bản chỉ đạo điều hành

+ Quyết định số 314/QĐ-UBND ngày 12/07/2010 của UBND tỉnh Bình Định ban hành Kế hoạch hành động về bảo vệ đa dạng sinh học tỉnh Bình Định đến năm 2015 và định hướng đến 2020.

+ Quyết định số 4906/QĐ-UBND ngày 28/12/2017 của UBND tỉnh về Quy hoạch Bảo tồn đa dạng sinh học tỉnh Bình Định đến năm 2025, định hướng đến năm 2030.

+ Để triển khai công tác ngăn ngừa và kiểm soát sinh vật ngoại lai xâm hại, định kỳ hàng năm Sở Nông nghiệp và Phát triển nông thôn giao Chi cục Trồng trọt và Bảo vệ thực vật ban hành văn bản hướng dẫn cụ thể việc quản lý sinh vật ngoại lai xâm hại vào đầu mỗi vụ sản xuất (trung bình 3 văn bản/năm) gửi cho các địa phương để thực hiện.

- Bên cạnh đó, UBND các huyện, thị xã, thành phố đã ban hành các văn bản chỉ đạo về việc tăng cường truyền thông nâng cao nhận thức và kiểm tra các hoạt động phát tán, nuôi trồng các loài ngoại lai xâm hại, chỉ đạo ngành nông nghiệp tăng cường công tác tập huấn kỹ thuật phòng trừ sinh vật ngoại lai xâm hại hiện có trên địa bàn.

2. Về nguồn tài chính

- Hàng năm, Sở Nông nghiệp và Phát triển nông thôn giao kinh phí cho Chi cục Trồng trọt và Bảo vệ thực vật thực hiện điều tra, dự tính dự báo sinh vật hại cây trồng (trong đó có sinh vật ngoại lai xâm hại).

- Về chương trình dự án về ngăn ngừa và kiểm soát sinh vật ngoại lai xâm hại (nguồn ngân sách nhà nước và các nguồn khác) trong giai đoạn 2013-2020, Sở Tài nguyên và Môi trường giao Chi cục Bảo vệ môi trường thực hiện 01 dự án, cụ thể:

STT	Tên chương trình, đề án, dự án, nhiệm vụ	Kinh phí	Năm	Cơ quan thực hiện	Nguồn kinh phí
1	Dự án Điều tra khảo sát và đề xuất các biện pháp ngăn chặn kiểm soát các loài sinh vật ngoại lai xâm hại	500.000.000 đồng	2019	Chi cục Bảo vệ môi trường – Sở Tài nguyên và Môi trường	Sự nghiệp kinh tế năm 2019

II. Kết quả thực hiện các nhiệm vụ chủ yếu

1. Nội dung thực hiện về điều tra, thống kê, xây dựng hệ thống cơ sở dữ liệu quản lý loài ngoại lai xâm hại tại Bình Định giai đoạn từ năm 2013 đến năm 2018

- Trong giai đoạn 2013-2018, tỉnh Bình Định chưa tiến hành điều tra, đánh giá hiện trạng và mức độ xâm hại của các loài ngoại lai xâm hại; chưa thống kê, xây dựng và công bố danh mục loài ngoại lai xâm hại ở Bình Định; chưa xây dựng hệ thống cơ sở dữ liệu và sơ đồ phân bố của các loài ngoại lai xâm hại.

2. Nội dung về thực hiện chương trình:

Từ năm 2013 đến năm 2020, chưa thực hiện chương trình mang tính tổng thể về kiểm soát và diệt trừ loài ngoại lai đang xâm hại nghiêm trọng ở Bình Định, Sở Tài nguyên và Môi trường chỉ thực hiện dự án Điều tra khảo sát và đề

xuất các biện pháp ngăn chặn kiểm soát các loài sinh vật ngoại lai xâm hại năm 2019, kết quả, thống kê 22 loài ngoại lai xâm hại trên địa bàn tỉnh, bao gồm: Bọ cánh cứng hại dừa (*Brontispa longissima*), ốc Brou vàng (*Pomacea canaliculata*), ốc Sên châu Phi (*Achatina fulica*), cá Vược sông Nile (*Lates niloticus*), cá Hoàng bảo yên (*Cichla ocellaris*), cá Rô phi đen (*Oreochromis mossambicus*), cá Tỳ bà bé (*Hypostomus punctatus*), Cá Tỳ bà lớn (*Pterygoplichthys pardalis* Castelnau), cá Trê phi (*Clarias gariepinu*), cá Chim trắng toàn thân (*Piaractus brachypomus*) và 01 loài rùa ngoại lai xâm hại: rùa Tai đỏ (*Trachemys scripta elegans*), Bèo tây (*Eichhornia crassipes*), Cây ngũ sắc (*Lantana camara*), Cỏ lào (*Chromolaena odorata*), Trinh nữ móc (*Mimosa diplotricha*), Mai dương (*Mimosa pigra*), Bèo tai chuột lớn (*Salvinia molesta*) và 6 loài ngoại lai có nguy cơ xâm hại: Cây cứt lợn (*Ageratum conyzoides*), Cúc xuyên chi (*Sphagnetocola trilobata*), Cây xương rồng đất (*Opuntia stricta*), Keo giậu (*Leucaena leucocephala*), Lược vàng (*Callisia fragrans*) và Cỏ echin (*Cenchrus echinatus*).

Để kiểm soát và diệt trừ ốc Brou vàng (*Pomacea canaliculata*), cây Mai dương (*Mimosa pigra*), cây Trinh nữ móc (*Mimosa diplotricha*), Sở Nông nghiệp và Phát triển nông thôn và các địa phương tổ chức triển khai các giải pháp, chương trình kiểm soát và diệt trừ cụ thể, theo định kỳ hàng năm:

+ Đối với ốc Brou vàng: Biện pháp phòng trừ chính gồm biện pháp thủ công kết hợp với thuốc hóa học.

+ Đối với cây Mai dương, cây Trinh nữ móc: Biện pháp phòng trừ chính là biện pháp thủ công: chặt phát kết hợp với đào gốc, thu gom và đốt tiêu hủy.

- Các mô hình và áp dụng thử nghiệm kiểm soát và diệt trừ các sinh vật ngoại lai xâm hại (ốc Brou vàng, cây Mai dương, Trinh nữ móc).

+ Mô hình, biện pháp phòng trừ cây Mai dương: Thực hiện các biện pháp thủ công: Nhổ bỏ cây non, chặt cây, đào rễ cây trưởng thành. Biện pháp hóa học: Kết hợp với việc phát chặt cây trưởng thành cho lên chồi rồi phun các loại thuốc hóa học được phép sử dụng để diệt trừ.

+ Áp dụng thử nghiệm kiểm soát và diệt trừ các sinh vật ngoại lai xâm hại tại một số địa phương: Khảo nghiệm 10 công thức thuốc trừ ốc Brou vàng tại 5 địa điểm: Quy Nhơn, Tuy Phước, An Nhơn, Hoài Nhơn, Tây Sơn; 2 công thức thuốc trừ cây Mai dương ở Tuy Phước, Tây Sơn.

- Công tác đào tạo, tập huấn hướng dẫn kiểm soát và diệt trừ các sinh vật ngoại lai xâm hại (ốc Brou vàng, cây Mai dương, cây Trinh nữ móc):

+ Lồng ghép nội dung hướng dẫn kiểm soát và diệt trừ các sinh vật ngoại lai xâm hại vào 20 lớp tập huấn kỹ thuật phòng trừ sinh vật hại cây trồng (1.000 nông dân tham gia).

+ Công tác hướng dẫn, phổ biến tài liệu kiểm soát và diệt trừ các sinh vật ngoại lai xâm hại: ốc Brou vàng, cây Mai dương, cây Trinh nữ móc: Ban hành 1

văn bản hướng dẫn chỉ đạo phòng trừ cây Mai dương, 24 văn bản chỉ đạo và 1.000 tài liệu hướng dẫn chỉ đạo phòng trừ ốc Brou vàng.

+ Sở Tài nguyên và Môi trường đã tổ chức tập huấn nhận biết, phòng ngừa và tiêu diệt sinh vật ngoại lai xâm hại cho cán bộ Hội Nông dân và cán bộ Tài nguyên và Môi trường cấp huyện, xã.

- Triển khai áp dụng chương trình kiểm soát và diệt trừ các sinh vật ngoại lai xâm hại (ốc Brou vàng, cây Mai dương, cây Trinh nữ móc): Đến nay, khoảng 90% nông dân trên địa bàn tỉnh biết sử dụng thuốc BVTV để trừ ốc Brou vàng, 10% nông dân có sử dụng thuốc trừ cỏ để diệt cây Mai dương và cây Trinh nữ móc. Biện pháp kiểm soát và diệt trừ các sinh vật ngoại lai xâm hại chính là biện pháp thủ công: thu bắt ốc bằng tay, chặt, đào gốc và đốt (đối với cây Mai dương, cây Trinh nữ móc).

3. Nội dung thực hiện về tuyên truyền, nâng cao nhận thức về ngăn ngừa và kiểm soát sinh vật ngoại lai xâm hại tại Bình Định từ năm 2013 đến năm 2020

- Xây dựng và phổ biến các tài liệu hướng dẫn về nhận dạng và phân loại, biện pháp kiểm soát, phòng ngừa và diệt trừ loài ngoại lai xâm hại chủ yếu được thực hiện dưới dạng tài liệu phát cho nông dân tham dự tập huấn kỹ thuật phòng chống sâu bệnh hại (trong đó có sinh vật ngoại lai xâm hại).

- Công tác tuyên truyền, khuyến khích, huy động cộng đồng tham gia phòng ngừa, giám sát và kiểm soát sinh vật ngoại lai xâm hại: Thông qua các lớp tập huấn đã tuyên truyền nâng cao nhận thức của nhân dân về sinh vật ngoại lai xâm hại; định kỳ phát động nhân dân tại các địa phương trên toàn tỉnh ra quân diệt trừ cây Mai dương.

III. Đánh giá công tác thực hiện việc ngăn ngừa và kiểm soát sinh vật ngoại lai xâm hại ở Bình Định đến năm 2020

1. Thuận lợi

Đã có sự quan tâm, chỉ đạo kịp thời của UBND tỉnh và sự cố gắng của các sở, ngành liên quan, các địa phương nên việc tổ chức thực hiện phòng ngừa, diệt trừ sinh vật ngoại lai trên địa bàn đạt kết quả như đã nêu trên.

2. Khó khăn, vướng mắc

a) Các bất cập trong hệ thống văn bản pháp luật

- Chưa có các hướng dẫn cụ thể về việc đánh giá khả năng xâm hại của loài sinh vật ngoại lai xâm hại.

- Nhận thức của các cấp chính quyền cũng như người dân địa phương về các loài sinh vật ngoại lai xâm hại còn hạn chế.

b) Nguồn lực

- Công tác quản lý và kiểm soát sinh vật ngoại lai xâm hại chưa có đội ngũ mang tính chuyên môn sâu, các sở, ngành và địa phương đều kiêm nhiệm.

- Cán bộ chuyên ngành quản lý, ngăn chặn và tiêu diệt các loài sinh vật ngoại lai xâm hại chưa đáp ứng yêu cầu thực tiễn.

c) Công tác quản lý sinh vật xâm hại

- Chưa có các nghiên cứu kỹ đặc tính sinh học của các loài sinh vật được nhập khẩu.

- Chưa có đánh giá tác động môi trường của việc nhập khẩu loài mới vào tỉnh, trong đó không có hồ sơ về các đặc tính sinh học và kết quả phát triển của các quốc gia (các tỉnh) đã nhập loài đó.

- Chưa khoanh vùng ngăn chặn và kiểm soát khi xuất hiện những đặc tính không mong muốn và nguy cơ phát triển nhanh của các loài ngoại lai xâm hại.

- Công tác kiểm soát các sinh vật ngoại lai xâm hại trên địa bàn tỉnh mới chỉ tập trung vào các sinh vật có nguy cơ gây hại lớn đối với sản xuất trồng trọt như: ốc Brou vàng, cây Mai dương, ...

3. Kiến nghị, đề xuất

- Hỗ trợ kinh phí triển khai thực hiện kế hoạch phòng ngừa, diệt trừ sinh vật ngoại lai xâm hại, không để phát sinh lây lan.

- Tổ chức tập huấn và hướng dẫn quy trình, biện pháp phòng ngừa, kiểm soát và diệt trừ sinh vật ngoại lai xâm hại.

- Hỗ trợ tài liệu trong công tác tuyên truyền về các tác hại của loài ngoại lai xâm hại đối với môi trường và đa dạng sinh học.

- Phân công trách nhiệm rõ ràng cho các đơn vị chịu trách nhiệm trong phòng chống sinh vật ngoại lai xâm hại.

- Đầu tư và ưu tiên nguồn lực tương ứng để thực hiện công tác phòng chống, kiểm soát và diệt trừ sinh vật ngoại lai xâm hại trên địa bàn tỉnh.

UBND tỉnh Bình Định kính báo cáo Bộ Tài nguyên và Môi trường xem xét, tổng hợp./.

Nơi nhận:

- Như trên;
- Tổng cục Môi trường;
- CT, các PCT UBND tỉnh;
- Sở Tài nguyên và Môi trường;
- Sở Nông nghiệp và PTNT;
- LĐVP UBND tỉnh;
- Lưu: VT, K10

**TM. ỦY BAN NHÂN DÂN
KT. CHỦ TỊCH
PHÓ CHỦ TỊCH**

Nguyễn Tuấn Thanh